

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ВИКЛАДАННЯ В МЕДИЧНИХ ВУЗАХ УКРАЇНИ

Нікогосян Левон Рубенович

д.мед.н., доцент,

завідувач кафедри фармації Одеського національного медичного університету

65082 Україна, м. Одеса, пров. Валіховський 2

nlr2010@rambler.ru

Аймедов Костянтин Володимирович

д.мед.н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології, психології та

соціальної допомоги Одеського національного медичного університету

65082 Україна, м. Одеса, пров. Валіховський 2

psyhotip@gmail.com

Асєєва Юлія Олександрівна,

к. психол. н., викладач кафедри психіатрії, наркології, психології та соціальної

допомоги Одеського національного медичного університету

65082 Україна, м. Одеса, пров. Валіховський 2

dgylia-as@rambler.ru

ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ ОБУЧЕНИЯ В МЕДИЦИНСКИХ ВУЗАХ УКРАИНЫ

Никогосян Левон Рубенович д.м.н., доцент, заведующий кафедры фармации
ОНМедУ

Аймедов Константин Владимирович, д.м.н., профессор, заведующий кафедры
психиатрии, наркологии, психологии и социальной помощи ОНМедУ

Асеева Юлия Александровна, к. психол. н., преподаватель кафедры психиатрии,
наркологии, психологии и социальной помощи ОНМедУ

INNOVATIVE TEACHING APPROACH IN UKRAINE

Nikoghosyan Levon MD, Associate Professor, Head of the Department of Pharmacy
ONMedU

Aymedov Konstantin, MD, Professor, Head of Department of psychiatry, narcology,
psychology social assistance to ONMedU

Aseyeva Yulia Ph.D, lectore of the Department of psychiatry, narcology, psychology,
social assistance to ONMedU

Анотація: Автори аргументовано викладають позицію щодо необхідності зміни системи і стилю викладання й пропонують використання інноваційних методів у медичних вузах країни. Вказують на необхідність розвитку індивідуальних особливостей студентів, їх здібностей та практичних навичок, а також на необхідність формування позитивної мотивації до самовдосконалення.

Аннотация: Авторы аргументировано излагают позицию о необходимости изменения системы и стиля преподавания, предлагают использование инновационных методов в медицинских вузах страны. Указывают на необходимость развития индивидуальных особенностей студентов, их способностей и практических навыков, а также на необходимость формирования положительной мотивации к самосовершенствованию.

Abstract: The authors present a reasoned position on the need for changing the system and style of teaching, use of innovative methods in medical university of the country. The authors point to the need for the individual characteristics of students' of development their abilities and skills, as well as to the need for formation of positive motivation to self-improvement.

Ключові слова: інноваційна освіта; інтерактивні методи; навчання; медичні вищі навчальні заклади, позитивна мотивація, самовдосконалення.

Ключевые слова: инновационное образование; интерактивные методы; обучение; медицинские вузы, положительная мотивация, самосовершенствования.

Keywords: innovative education; interactive methods; teaching; medical universities, positive motivation, self-improvement.

Період сьогодення вимагає від вищих навчальних закладів виховання висококваліфікованих, швидко адаптуючихся до плінних умов сучасності спеціалістів, особливо в медичній системі. Такі вимоги можливо задовольнити при умові формування у студентів нестандартного та креативного мислення, творчих підходів до виконання поставлених завдання, швидкого реагування на плінні об'єктивні чинники, розвитку навичок по оволодінню новими технологіями. Однак, поки що традиційна підготовка фахівців медичної галузі, яка орієнтована на формування знань, вмінь і навичок у предметній галузі, все більше відстає від сучасних вимог. Основою сучасної освітньої програми у вищих навчальних закладах повинні бути не стільки викладання теоретичного надбання певних галузей медицини, а скільки способи засвоєння великого об'єму інформації, розвиток пам'яті, критичного мислення і формування настановлення щодо постійного самовдосконалення. Завданням будь-якого вищого закладу є не лише випуск фахівців, які отримують підготовку високого рівня, але і включення студентів вже в процесі навчання у розробку принципово нових технологій, їх адаптація до реальних умов виробничого середовища, а серед студентів медичних вузів ще й набуття практичних навичок, особистісного досвіду, що можливе лише при постійному застосуванні теоретичних знань на практиці. Придбання таких навичок багато в чому залежить від змісту і методики навчання майбутніх фахівців.

Сучасні педагогічні надбання зосереджуючи увагу на системності інноваційних підходів до навчання у вищій школі вказують на охоплення всіх аспектів навчально-виховної роботи при підготовці майбутніх спеціалістів. На наш погляд, слід також вказати і на необхідність перегляду підходів до самого змісту освіти, професійно-педагогічної підготовки викладацького складу вузів країни й на розробку новітніх методів викладання. Неостанню роль у всьому процесі реформування освітньої системи України відіграє й належне фінансування та технологічне забезпечення навчальних закладів.

Вітчизняні та зарубіжні науковці: В. Беспалько, В. Лернер, Дж. Мартін, О. Пехота, Л. Свенсон, М. Скаткін, Ст. Сластенин, С. Сисоєва та ін. [1]. велику увагу приділяють освітленню теоретичних та практичних підходів до змісту навчально-освітнього процесу. Однак, слід враховувати особливість та специфічність професійної галузі для якій застосовуються інноваційні методи навчання студентів й виявляти переваги та прогнозувати перспективи практичного виростання здобутих знань, аналізувати раціональність використання інноваційних форм навчання в кожній окремій галузі.

Основу інноваційних освітніх технологій, які застосовуються в навчальному процесі, повинно становити соціальне замовлення, професійні інтереси майбутніх фахівців, урахування індивідуальних, особистісних характеристик студентів [1]. Тому при підготовці фахівців у вищій школі, застосування інноваційних форм і методів необхідно розумно поєднувати з прагматичним розумінням цілей і завдань навчання і підготовки кадрів. У сучасній психолого-педагогічній літературі зазначається, що інноваційні методи отримують відображення в багатьох технологіях навчання, які спрямовані на розвиток і вдосконалення навчально-виховного процесу і підготовку фахівців до професійної діяльності в різних сферах життя сучасного суспільства [2]. Вказується на їх позитивність при формуванні й закріпленні професійних знань, умінь та навичок, сприяючи розвитку професійних якостей студентів, як майбутніх фахівців. Використання

викладачами інноваційних методів у процесі навчання сприяє подоланню стереотипів у викладанні різних дисциплін, розроблення нових підходів до професійних ситуацій, розвитку творчих, креативних здібностей студентів [3].

Сьогодні, як фахівці так і викладачі медичної галузі інтенсивно ведуть пошук методів впровадження новітніх технологій й форм навчання для майбутніх спеціалістів. Тому одним із пріоритетних завдань для викладачів є розробка та впровадження в учбовий процес інноваційних технологій з метою поєднання учбового процесу з набуттям практичних навичок. Також не слід забувати й про необхідність формування у студентів мотивації до самовдосконалення, професійної питливості та критичності мислення, що сприятиме ефективності засвоєння знань та розвитку професіоналізму. Неостанню роль для майбутніх медичних фахівців відіграє й формування у них: комунікаційних навичок; уміння адаптуватись до плінних зовнішніх умов з урахуванням технічного прогресу; адекватної швидкої соціалізації; стресостійкості; навичок врегулювання конфліктів тощо.

Таким чином, основне завдання якісно новітньої системи освіти зводиться до досягнення стійкої мотивації студентів до самоосвіти й самовдосконаленню починаючи з перших років навчання, а також залучення їх як до наукової так і до практичної роботи. Для досягнення поставленої мети необхідно спочатку налаштувати не тільки систему навчально-практичної освіти, а й виховного та психологічного супроводу студентів під час навчання у вищих навчальних закладах. Оскільки, формування вказаних вище умінь й навичок можливо лише при системному підході до розвитку індивідуально-особистісних характеристик студентів неостанню роль в цьому процесі відіграватиме проведення формуючих та розвиваючих тренінгів.

Формування кричного мислення у студентів, вміння самостійно отримувати знання та освоювати майбутню професію стане запорукою виховання висококваліфікованих спеціалістів. Студенти, як майбутні фахівці, мають розуміти, яким чином, отримавши теоретичні знання, соціальні й професійні навички, вони зможуть застосовувати їх у практичній діяльності та вдосконалювати у майбутньому з урахуванням технологічного розвитку професійної галузі. Саме інноваційні методи і технології викладання надають змогу викладачам вирішити поставлені завдання. Навчальний процес повинен бути цікавим й захоплюючим процесом, який сприяє особистісному і професійному вдосконаленню особистості фахівця, а не формальною процедурою для отримання диплома.

Отже, викладання повинно включати в себе два основних компоненти: відправка і отримання інформації. Основною проблемою багатьох викладачів є те, що вони намагаються поширювати знання через призму свого розуміння предмета, орієнтуючись лише на власний досвід і переконання. А при оцінюванні знань, коли студент відповідає своїми словами, а не точними фразами з підручників та лекцій, викладач починає оцінювати відповідь як не відповідну розумінню предмета. Інноваційні методи у викладанні передбачають оцінку творчих підходів до розуміння дисципліни, а також уміння знаходити нестандартні рішення стандартних завдань [4].

Традиційні освітні підходи призвели до невідповідності між тим, що викладається студентам у вузі і тим, що потрібно галузі. Таким чином, багато вищих навчальних установ переходять до проблемно-орієнтованого навчання, яке ґрунтується на розв'язанні завдань за допомогою реальних проблем, отже від регламентованої систему до казуальної.

Основні методичні інновації пов'язані зі застосуванням інтерактивних форм і методів навчання. Впровадження таких форм навчання є одним з найважливіших напрямів удосконалення підготовки студентів у сучасній вищій школі. Студенти легше вникають, розуміють і запам'ятовують матеріал, який вони вивчали шляхом їх активного залучення в навчальний процес, за допомогою занурення в професійне середовище, а медична галузь одна з небагатьох галузей яка може з легкістю собі це дозволити. Повсякденне занурення студентів у професійне життя при навчанні надасть змогу сфор-

мувати не тільки професійний понятійний апарат але й сприятиме формування питливості, критичності, стійкої мотивації до самовдосконалення. Тому не слід недооцінювати можливості казуального підходу до навчання студентів медичних вузів. Основною метою впровадження інтерактивних методів у викладанні є створення комфортних умов навчання, за яких студент відчуває свою інтелектуальну спроможність і успішність, що стає запорукою ефективності процесу навчання.

Таким чином, головною відмінною рисою інтерактивних методів в освіті, яка надається у вищій школі повинно бути те, що студенти повинні навчитись проявляти ініціативу в навчальному процесі, яку необхідно стимулювати самим педагогам ставши на позицію «партнера-помічника». Лише за таких умов процес і результат отримання професійних знань набуде особистісної значущості для кожного студента і дозволить розвинути здібності до самостійного вирішення проблем.

Для ведення інноваційних технологій у викладанні, в першу чергу, необхідно змінити застояні стереотипи і звички проведення лекцій у самих викладачів, чому не сприяють пасивні методи викладання.

Отже, переваги інноваційних методів складно переоцінити тому, що вони відіграють значну роль у формуванні особистісних якостей майбутнього фахівця. Інноваційні методи допомагають студентам засвоїти активні способи отримання нових знань, що дозволяє оволодіти більш високим рівнем соціальної активності, також стимулює творчі здібності студентів і допомагає наблизити навчання до професійної практики.

Література

1. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий дім «Слово», 2014. — 352 с.
2. Осмоловская И.М. Инновации и педагогическая практика // Народное образование. — 2010. — № 6. — С. 182—188.
3. Симоненко Н.Н. Управление образовательными услугами с применением инновационных методов обучения // Вестник Тихоокеанского государственного университета. — 2012. — № 2. — С. 201—206.
4. Dr. Damodharan V. S. ACCA, AICWA and Mr. Rengarajan V AICWA, Innovative Methods of Teaching.

ГЕНДЕРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ АНДРОГІННОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Бутурлим Тетяна Іванівна,

кандидат педагогічних наук, учитель вищої категорії Ніжинського обласного педагогічного ліцею Чернігівської обласної ради, 10600, Україна, Ніжин

Анотація. У статті визначено зміст понять «гендерна компетентність» та «андрогінність». Досліджено шляхи досягнення гармонійності чоловічих і жіночих якостей старшокласників.

Abstract. The meaning of concepts «gender competence» and «androgyny» is determined. Ways of reaching harmony of senior students' man and woman qualities is researched.

Ключові слова: гендерна компетентність, андрогінність, старшокласники.

Key words: gender competence, androgyny, senior students.

У контексті гендерного виховання, що, з одного боку, спрямоване на збереження найкращих традицій минулого, зокрема цінностей взаємоповаги, взаєморозуміння, любові, вірності, з іншого боку, намагається подолати існуючі в суспільстві гендерні стереотипи, актуалізується необхідність у формуванні *гендерної компетентності* вчителів